

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Вагонова О.Г. _____

«__» _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка регіону»

Галузь знань	281
Спеціальність	281
Освітній рівень.....	магістр
Освітньо-професійна програма	Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація	
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	4 кредитів ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	2-й семестр, 4 чв
Мова викладання	українська

Викладачі: проф., д.е.н. Вагонова О.Г.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка регіону» для магістрів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування/ Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. прикладної економіки та підприємництва – Д. : НТУ «ДП», 2019. – 11 с.

Розробник – Вагонова О.Г.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (протокол № 11 від 05.06.2019).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	4
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	6
6.1 Шкали	6
6.2 Засоби та процедури.....	7
6.3 Критерії.....	8
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	11
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	11

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни ВН2.2 «Економіка регіону» віднесено такі результати навчання:

ВН2.2	Уміти розробляти та впроваджувати в роботу заходи, спрямовані на створення сприятливого інвестиційного клімату в регіоні, зокрема надання актуальних та якісних послуг суб'єктами публічної сфери суб'єктам інвестиційної діяльності..
-------	--

Мета дисципліни – оволодіння теоретичними знаннями з питань розміщення і територіальної організації продуктивних сил України, а також аналізу стану і визначення головних напрямів регіонального розвитку економіки необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень суб'єкта публічного управління та адміністрування, здатність спілкуватися державною мовою у професійній сфері

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ВН2.2	ВН2.2-1	знати дію економічних законів і розуміти механізм їх впливу на розвиток і розміщення продуктивних сил
ВН2.2	ВН2.2-2	здатність застосовувати теоретичні знання щодо впровадження оптимальних управлінських рішень в економічних районах
ВН2.2	ВН2.2-3	здійснювати кількісну та якісну оцінку економічних районів;
ВН2.2	ВН2.2-4	виконувати різноманітні розрахунки ефективності інвестиційних проектів в інноваційний розвиток регіонів
ВН2.2	ВН2.2-5	аналізувати світові тенденції регіонального розвитку, досягнення регіональної економічної політики країн світу з оцінкою можливостей їх використання у вітчизняній практиці господарювання

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Базовими є дисципліни попередніх семестрів навчання, що формують компетентності щодо здатності до ініціативності, відповідальності та навичок обґрунтування управлінських та економічних рішень для потреб ефективного державного управління

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	72	34	58	10	64	4	68
практичні	18	17	11	4	14	2	16
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	51	69	14	78	6	86

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	72
ВН2.2-1	Тема 1 Економіка регіону в контексті макроекономічних показників	8
	Регіональна наука та регіональна економіка	
	Теорії економічного зростання	
	Основні макроекономічні показники	
ВН2.2-1	Тема 2 Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів	8
	Теорії економічного розвитку регіонів	
	Економічні закони та закономірності розміщення господарства	
	Принципи та фактори розміщення продуктивних сил	
	Структурний аналіз розміщення продуктивних сил	
ВН2.2-2	Тема 3. Регіон у системі територіального поділу праці	8
	Сучасні теорії регіональної економіки	
	Теорії регіональної спеціалізації і міжрегіональної торгівлі	
	Теорія територіальних кластерів	
ВН2.2-2	Тема4 Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	8
	Сутність і завдання регіональної політики	
	Завдання державної регіональної економічної політики України	
	Основні підходи до стратегії економічного розвитку регіонів	
	Регіональні програми сталого розвитку	
ВН2.2-2	Тема 5 Особливості публічного управління регіональною економічною політикою.	8
	Визначення регіональної політики, її мета і завдання	
	Сучасні чинники регіональної політики та регіонального розвитку	
	Основні напрями, рівні та принципи регіональної політики	
ВН2.2-3	Тема 6. Природний та трудовресурсний потенціал регіональної економіки України	8
	Класифікація та економічне оцінювання природних ресурсів	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Сутність і принципи використання природно-ресурсного потенціалу території	
	Мінеральні ресурси галузей промисловості	
	Природні ресурси сільськогосподарського виробництва	
	Природно-рекреаційні ресурси України	
ВН2.2-3	Тема 7. Міжгалузеві комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення	8
	Паливно-енергетичний комплекс	
	Машинобудівельний комплекс	
	Агропромисловий комплекс	
	Будівельний комплекс	
	Транспортний комплекс	
	Рекреаційний комплекс	
ВН2.2-4	Тема 8. Аналіз стану та перспектив інвестування в економічний розвиток регіонів України	8
	Сутність і значення інноваційно-інвестиційної політики	
	Загальна характеристика формування регіональної інноваційно-інвестиційної політики	
	Механізм реалізації інвестиційної політики	
ВН2.2-5	Тема 9. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури	8
	Глобалізація та регіоналізація як закономірності розвитку сучасної економіки	
	Міжнародний поділ праці, його суть і значення у формуванні зовнішньоекономічних зв'язків	
	Інтеграція України у сучасну світогосподарську систему	
	Економічні зв'язки України з країнами ЄС та світу	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	18
ВН2.2-1 ВН2.2-3	1 Розробка інноваційного проекту сталого розвитку регіону	18
	РАЗОМ	120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та конвертаційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Конвертаційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 8-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	ЕКЗАМЕН БІЛЕТИ	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		виконання ЕКЗАМЕН ЗАВДАННЯ під час екзамену за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Кількість балів за рейтинговою шкалою, що може отримати студент за результатами поточного контролю, складає не більше 60, за результатами іспиту або диференційованого заліку – 40 балів.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань екзамену повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів білетів має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання екзамену визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
♦ спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; - критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
<p>мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;</p> <p>♦ критичне осмислення проблем у навчанні та /або професійній діяльності та на межі предметних галузей</p>	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
<p>♦ розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;</p> <p>♦ провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності</p>	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - оновлювати знання; - інтегрувати знання; - провадити інноваційну діяльність; - провадити наукову діяльність	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
♦ зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які	Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна.	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
<p>навчаються;</p> <p>♦ використання іноземних мов у професійній діяльності</p>	<p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції; - використання іноземних мов у професійній діяльності 	
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
Рівень комунікації незадовільний	<60	
<i>Автономність та відповідальність</i>		
<p>♦ відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;</p> <p>♦ здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним</p>	<p>Відмінне володіння компетенціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання принципів та методів організації діяльності команди; - ефективний розподіл повноважень в структурі команди; - підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); - стресовитривалість; - саморегуляція; - трудова активність в екстремальних ситуаціях; - високий рівень особистого ставлення до справи; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - належний рівень фундаментальних знань; - належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

Дистанційна платформа Moodle.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Димченко О.В. Матвєєва Н.М., Гайденко С.М. Регіональна економіка: навч. посібник; Харк. нац. акад. міськ. госпва –Х.: ХНАМГ, 2010, 221 с.
2. Зінь Е. А. Регіональна економіка: Підручник. —К.: «ВД «Професіонал», 2007. 528 с.
3. Семенов В.Ф. Регіональна економіка: Навчальний посібник.-Київ, МП «Леся», 2008. 595с.
4. Тодосійчук В.Л. Регіональна економіка: Підручник. – Вінниця, ВДАУ, 2008. 434 с.
5. Варналій З. Регіональна інноваційна політика України: проблеми та стратегічні пріоритети / З. Варналій//Економіст. 2007. №9. С.36–39.
6. Савченко В.Ф. Шляхи інноваційного розвитку продуктивних сил регіонів на сучасному етапі / В.Ф. Савченко // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2009. №2. С. 78–85.
7. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч.посібник К.: Кондор, 2012. 342с.
8. Чернов С.І. Регіональний розвиток як об'єкт державного управління /Економіка та держава. 2011. №10. С.98–100
9. Nebojša Stojčić, Heri Bezić, Tomislav Galović. Economic structure and regional economic performance in advanced EU economies – Access mode: https://www.researchgate.net/publication/305677276_Economic_Structure_and_Regional_Economic_Performance_in_Advanced_Eu_Economies/fulltext/57a0b05d08ae5f8b25893d59/Economic-Structure-and-Regional-Economic-Performance-in-Advanced-Eu-Economies.pdf – Title from the screen.
10. The Observatory of Economic Complexity – Access mode: <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/>